

Urząd Miejski w Gliwicach
Sekretariat Biura Rady Miasta

data wpływu: 08-2024
PROJEKT

Nr korespondencji SOD
UM.....

DRUK NR

65 / 2024

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia apelu do Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia zmian w przepisach ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa dotyczących procedury udzielenia absolutorium i wotum zaufania dla organu wykonawczego

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm) na wniosek Komisji Dialogu Społecznego oraz radnych Rady Miasta Gliwice

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć apel skierowany do Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia zmian w przepisach ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa dotyczących procedury udzielenia absolutorium i wotum zaufania dla organu wykonawczego, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała zostanie przekazana Prezesowi Rady Ministrów.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Komisji Dialogu Społecznego
Agnieszka Filipkowska
Agnieszka Filipkowska

Adam Kaczyk
KADUCA PRAWNY 07. 08. 2024
Adam Kaczyk

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Gliwice

z dnia.....2024 r.

APEL

w sprawie wprowadzenia zmian w przepisach ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa dotyczących procedury udzielenia absolutorium i wotum zaufania dla organu wykonawczego

Ustawą z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 130 ze zm.) do ustrojowych ustaw samorządowych wprowadzono, obok funkcjonującej od lat procedury udzielenia absolutorium, instytucję wotum zaufania. Zarówno udzielenie absolutorium, jak i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania, odbywa się na sesji organu stanowiącego i stanowi wyrażenie akceptacji dla wykonania budżetu i bieżącej działalności organu wykonawczego jednostki zasadniczego podziału terytorialnego kraju w roku poprzednim.

Powyższe kompetencje rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa są emanacją funkcji kontrolnej tych organów. Funkcja ta została zakorzeniona w strukturze samorządu terytorialnego już w samej Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego. W art. 3 Karty wskazano bowiem, że samorząd oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych i jest realizowane przez rady lub zgromadzenia, w których skład wchodzi członkowie wybierani w wyborach wolnych, tajnych, równych, bezpośrednich i powszechnych i które mogą dysponować organami wykonawczymi im podlegającymi.

Poza samym wyrażeniem lub niewyrażeniem aprobaty dla działalności w zakresie finansów publicznych i ogólnego prowadzenia polityki jednostki, ustawodawca przewidział daleko idące konsekwencje zagrażające dalszemu piastowaniu swoich funkcji przez osoby je pełniące w organach wykonawczych w dniu nieudzielenia absolutorium lub wotum zaufania.

Na poziomie gminy dwukrotne nieudzielenie wotum zaufania lub nieudzielenie absolutorium skutkuje uruchomieniem procedury zainicjowania referendum w sprawie odwołania piastuna organu wykonawczego gminy. W przypadku powiatu i województwa samo jednokrotne nieudzielenie wotum zaufania czy absolutorium jest równoznaczne z wyrażeniem przez organ stanowiący wniosku o odwołanie zarządu. Słabsze konsekwencje wyrażenia braku akceptacji dla realizowania przez organ wykonawczy gminy swoich zadań mają związek z wyborem wójta, burmistrza, prezydenta miasta bezpośrednio przez mieszkańców. Jedynie na poziomie wspólnoty ponadgminnej i regionalnej właściwa rada lub sejmik dysponuje również kompetencjami kreacyjnymi organu wykonawczego, zatem może równocześnie podjąć decyzję o odwołaniu osób wybranych w skład zarządu.

Poza skutkami w zakresie uruchomienia procedur odwołania organu wykonawczego szczególnie istotne na zajmowanych stanowiskach politycznych są polityczne skutki decyzji organu stanowiącego o braku pozytywnej oceny dla działań określonych osób.

Pierwszy raz od wprowadzenia wskazywanych zmian na poziomie ustawowym powszechnie doszło do sytuacji, w której władze samorządowe nowych kadencji samorządu terytorialnego, wybrane po wyborach 7 kwietnia 2024 r., stanęły przed koniecznością oceny działalności poprzedników, którzy pełnili funkcje w organach wykonawczych. Co jednak istotne, konsekwencje wywodzone z nieudzielenia absolutorium lub wotum zaufania bezpośrednio dotyczyły nowo wybranych osób do pełnienia funkcji w samorządzie terytorialnym. Mieliśmy zatem do czynienia z systemową rozbieżnością, w której radni nie mogli dokonać swobodnej oceny działalności wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarządu powiatu czy województwa za 2023 r., ponieważ skutki tej decyzji ponieśliby aktualnie pełniący władzę wykonawczą.

Powyższa, zdaje się fasadowa ocena działalności odchodzących władz samorządowych w roku wyborczym, powinna spotkać się z zainteresowaniem ustawodawcy i zapoczątkować zmiany służące wyeliminowaniu z obrotu prawnego wskazanej powyżej niedoskonałości.

Adam Koczyk

Uwzględniając systemowe uwarunkowania polskiego prawa proponuje się wprowadzenie do ustrojowych ustaw samorządowych przepisów określających obowiązek konstruowania uchwał w sprawie udzielenia absolutorium i wotum zaufania dla organu wykonawczego z uwzględnieniem wskazania w uchwale składu osobowego, który pełnił swoją funkcję w roku będącym przedmiotem oceny. Skutkiem czego należałoby również wykluczyć możliwość uruchomienia procedury odwołania organu wykonawczego poprzez zainicjowanie procedury referendum na poziomie gminy lub głosowania na sesji rady powiatu czy sejmiku województwa w sytuacji, gdy skład osobowy organu wykonawczego uległ zmianie od czasu zakończenia roku.

Powyższe działania pozytywnie wpłynęłyby na możliwość pełnej realizacji oceny działalności organu wykonawczego gminy, powiatu i województwa w każdym roku podlegającym ocenie. Doprecyzowanie omawianych przepisów ustaw samorządowych stanowiłoby ponadto realizację zasady racjonalnego ustawodawcy, który po dostrzeżeniu nieścisłości dokonuje stosownych zmian w aktach prawa powszechnie obowiązującego.

AGNIESZKA PRAWNY
Adam Koczyjk

Przewodnicząca
Komisji Dialogu Społecznego

Agnieszka Filipkowska

07.08.2024